

INFORMACE

o některých povinnostech a ustanovení platných právních předpisů, vztahující se k ochraně veřejného pořádku a čistoty v obci v souvislosti s užíváním veřejného prostranství

Obec Kadov považuje za nezbytné upozornit a informovat o některých povinnostech a skutečnostech, vztahujících se k ochraně veřejného pořádku a čistoty v obci v souvislosti s užíváním veřejného prostranství, vyplývajících ze zvláštních právních předpisů (zejména ze zákona o obcích, zákona o přestupcích a zákona o pozemních komunikacích):

Veřejný pořádek a veřejné prostranství

Obec je ze své podstaty společenstvím fyzických osob (veřejnoprávní korporací), které má určité povinnosti ke svým občanům - mj. povinnost přispívat k uspokojování jejich potřeb a vytvářet podmínky pro zajištění ochrany veřejného pořádku.

Pojem „**veřejný pořádek**“ není sice precizně vymezen právními normami, je jím však nutno rozumět stav, kdy je zaručeno klidné a pokojné soužití všech osob v daném místě a čase při respektování subjektivních práv a zachování možnosti jejich realizace, zejména nedotknutelnost a soukromí osob, ochrana majetku, zdraví a právo na příznivé životní prostředí. K nastolení a zajištění veřejného pořádku dochází dodržováním pravidel chování na veřejnosti, jejichž soubor tvoří jednak pravidla obsažená v právních normách (v zákonech a právních předpisech obcí), jednak pravidla chování, která nejsou právně vyjádřena, ale jejich zachovávání je dle obecného názoru a přesvědčení nezbytnou podmínkou soužití ve veřejném zájmu.

Ochranu veřejnému pořádku zajišťují – ať již přímo nebo nepřímo – mnohé právní předpisy, a to nejenom stanovením povinností a zákazů chování, ale také stanovením postihů nežádoucího jednání.

S veřejným pořádkem úzce souvisí rovněž problematika užívání veřejného prostranství a zejména místních komunikací, na niž považuje obec za nutné v tuto chvíli upozornit a připomenout základní pravidla, která by měla přispívat k pokojnému soužití, ochraně majetku a bezproblémovému užívání veřejného prostranství všemi uživateli.

Veřejným prostranstvím se rozumí (z hlediska obecného) všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Veřejné prostranství je tak charakterizováno dvěma pojmovými znaky - neomezenou přístupností a obecností užívání. Rozhodným naopak není, kdo je jeho vlastníkem (vlastníkem veřejného prostranství nemusí být pouze veřejný subjekt – obec, kraj nebo stát, ale může jím být rovněž jiná právnická nebo fyzická osoba).

Ve většině případů je však vlastníkem veřejného prostranství obec. Z této pozice je povinna se o veřejné prostranství, jakožto předmět svého vlastnictví, starat a udržovat je ve stavu způsobilém k obvyklému užívání, neboť vlastnictví zavazuje, na druhé straně však **obec požívá stejné soukromoprávní ochrany jako kterýkoliv jiný vlastník a je tak oprávněna vyžadovat od osob, které předmět jejího vlastnictví užívají, aby se chovaly v souladu s právními předpisy a v souladu s dispozicemi, které obec k užívání předmětu jejího vlastnictví udělí.**

Veřejné prostranství je svou povahou určeno k tomu, aby je užíval předem neomezený okruh osob. Z hlediska užívání veřejného prostranství je **nutno rozlišovat užívání obecné a zvláštní.**

Obecným užíváním veřejného prostranství se rozumí jeho užívání obvyklým způsobem vzhledem k povaze a účelovému určení veřejného prostranství, přiměřené jeho faktickému stavu, je zásadně bezplatné a nesmí vylučovat z obecného užívání ostatní (i potenciální) uživatele veřejného prostranství. Obecným užíváním chodníku je zjm. chůze chodci, jízda kočárkem; obecným užíváním místní komunikace je zjm. jízda motorovými vozidly, jízdami koly, stání a zastavení motorových vozidel (pokud to není zakázáno dopravními předpisy nebo dopravním značením), chůze chodci tam, kde není zřízen chodník.

Zvláštním užíváním veřejného prostranství je takového jeho užívání, které přesahuje míru obvyklého užívání. Ke zvláštnímu užívání je v zásadě **nutno mít souhlas vlastníka veřejného prostranství a zpravidla povolení orgánu veřejné správy.** Uživatelem veřejného prostranství v případě zvláštního užívání může být pouze osoba, která je k tomuto užívání na základě souhlasu vlastníka a povolení oprávněna a je přitom povinna dodržovat podmínky stanovené v souhlasu a povolení.

Zvláštní užívání veřejného prostranství

Co se rozumí **zvláštním užíváním veřejného prostranství** (v obecné rovině), vymezuje zákon o místních poplatcích, a rozumí jím:

provádění výkopových prací

umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb

umístění stavebních nebo reklamních zařízení

umístění zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí

umístění skládek (materiálu, zboží)

vyhrazení trvalého parkovacího místa

užívání pro kulturní, sportovní a reklamní akce

užívání pro potřeby tvorby filmových a televizních děl.

Ke zvláštnímu užívání veřejného prostranství (s výjimkou místních komunikací a chodníků – viz dále) je třeba vždy a bezvýhradně:

souhlasu vlastníka veřejného prostranství, jímž je ve většině případů obec.

Souhlas může obec z pozice vlastníka veřejného prostranství podmínit splněním určitých povinností (např. uvedení prostranství do původního stavu). Souhlas nezavazuje uživatele povinnosti k náhradám za poškození nebo znečištění veřejného prostranství.

Bez souhlasu jde o neoprávněné užívání veřejného prostranství, které je přestupkem (v případě fyzických osob), **za nějž lze uložit pokutu do 50.000,-Kč.**

Poněkud odlišná situace nastává v případě **zvláštního užívání místních komunikací** (včetně chodníků) ve vlastnictví obce, které jsou sice rovněž součástí veřejného prostranství, ale s ohledem na jejich účelové určení pro ně platí o něco přísnější pravidla. **Rozsah a způsoby zvláštního užívání místních komunikací určuje přesně zákon o pozemních komunikacích**, a to tak, že **za zvláštní užívání se považuje mj. užití komunikace pro:**

umíst'ování a provozování reklamních a propagačních poutačů a zařízení

umíst'ování, skládání a nakládání věcí nebo materiálů nesloužících k údržbě nebo opravám komunikací, nebudou-li neprodleně odstraněny (zařízení stavenišť, skládka stavebních hmot nebo paliva apod.)

provádění stavebních prací – tj. jakýkoliv stavební zásah do komunikace (překop, podkop)

zřizování vyhrazeného parkování

zřizování a provoz stánků, pojízdných či přenosných prodejních a jiných podobných zařízení

umístění inženýrských sítí a jiných vedení všeho druhu v silničním pozemku

pořádání sportovních, kulturních a zábavních akcí, jestliže by jimi mohla být ohrožena bezpečnost nebo plynulost silničního provozu.

Ke zvláštnímu užívání místních komunikací je třeba vždy a bezvýhradně:

souhlasu vlastníka komunikace, jímž je obec

povolení příslušného silničního správního úřadu, jímž je obecní úřad

souhlasu příslušného orgánu Policie ČR, a to pouze v případě, že zvláštní užívání může ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu.

Souhlas může obec z pozice vlastníka místní komunikace podmínit splněním určitých povinností (např. uvedení do původního stavu). Obecní úřad o vydání povolení rozhoduje na základě písemné žádosti žadatele, přičemž v rozhodnutí stanoví podmínky zvláštního užívání. Porušuje-li žadatel podmínky stanovené v rozhodnutí o vydání povolení, obecní úřad rozhodne o odnětí povolení. Takto odňaté povolení lze znovu udělit na základě nově podané žádosti nejdříve po uplynutí tří let.

Povolení ke zvláštnímu užívání nezavazuje uživatele povinnosti k náhradám za poškození nebo znečištění komunikace.

Zvláštní užívání místní komunikace bez povolení a nedodržení podmínek stanovených v povolení je přestupkem (v případě fyzických osob) **nebo jiným správním deliktem** (v případě právnických osob a podnikatelů), **za nějž lze uložit pokutu až do 500.000,-Kč.**

Parkování a stání motorovými vozidly na veřejném prostranství

Vzhledem k tomu, že častým problémem v souvislosti s užíváním veřejného prostranství je parkování a odstavování motorových vozidel na veřejném prostranství, včetně místních komunikací, je nutno podrobněji upozornit na **pravidla stání a parkování motorovými vozidly:**

1.

stání a parkování na místních komunikacích je přípustné pouze tam, kde tomu nebrání dopravní předpisy nebo dopravní značení

při stání na místních komunikacích musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy; při zastavení musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy (ust. § 25 odst. 3/ zákona o silničním provozu)

stání a parkování na silniční vegetaci (zelené pruhy podél komunikací) je zakázáno, pokud to není povoleno místní úpravou provozu na komunikaci (dopravním značením) (ust. § 27 odst. 1/ písm. r/ zákona o silničním provozu)

stání a parkování na chodníku je zakázáno (ust. § 53 odst. 2/ zákona o silničním provozu)

stání a parkování na jiných veřejných prostranstvích než jsou místní komunikace – např. na nezpevněných plochách – je vždy zvláštním užíváním veřejného prostranství a je k němu vždy zapotřebí souhlasu vlastníka veřejného prostranství

podnikatelé v silniční dopravě (dopravci) jsou povinni vozidla, jejichž celková hmotnost přesahuje 3,5 tuny, odstavovat a nechat dlouhodobě stát pouze mimo veřejně přístupné pozemní komunikace, tj. mimo místní komunikace, a to v prostorách k tomu určených (ust. § 9 odst. 4/ písm. c/ silničního zákona).

Některé další povinnosti a přestupková jednání ve vztahu k veřejnému prostranství

Při **znečištění místní komunikace**, které způsobí nebo může způsobit závady ve sjízdnosti nebo schůdnosti, musí ten, kdo znečištění způsobil, je bez průtahů odstranit a uvést komunikaci do původního stavu; nestane-li se tak, je povinen uhradit vlastníkově komunikace náklady spojené s odstraněním znečištění a s uvedením komunikace do původního stavu.

Při **poškození místní komunikace**, které způsobí nebo může způsobit závadu ve sjízdnosti nebo schůdnosti anebo ohrozit bezpečnost silničního provozu, musí ten, kdo poškození způsobil, tuto skutečnost neprodleně oznámit vlastníkově komunikace a uhradit mu náklady spojené s odstraněním poškození a s uvedením komunikace do původního stavu; může se též s vlastníkem komunikace dohodnout, že poškození odstraní sám.

Pokud **závadu ve sjízdnosti nebo schůdnosti místní komunikace** nelze neprodleně odstranit, je ten, komu povinnost k odstranění znečištění, popřípadě k úhradě nákladů na odstranění poškození náleží, povinen místo alespoň provizorním způsobem neprodleně označit a závadu oznámit vlastníkově komunikace.

Přestupku nebo jiného správního deliktu se dopustí ten, kdo mj.:

znečistí veřejné prostranství - fyzické osobě lze uložit pokutu do 20.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. d/ a odst. 2/ zákona o přestupcích), právnické osobě nebo podnikateli lze uložit pokutu do výše 200.000,-Kč (§ 58 odst. 1/ a odst. 3/ zákona o obcích)

zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství - lze uložit pokutu do 20.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. d/ a odst. 2/ zákona o přestupcích)

poškodí veřejné prostranství - lze uložit pokutu do 50.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. g/ a odst. 2/ zákona o přestupcích)

neoprávněně zabere veřejné prostranství - lze uložit pokutu do 50.000,-Kč (§ 47 odst. 1 písm. g/ a odst. 2/ zákona o přestupcích)

neoprávněně založí skládku - lze uložit pokutu do 50.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. h/ a odst. 2/ zákona o přestupcích)

odkládá odpadky nebo odpady mimo vyhrazená místa - fyzické osobě lze uložit pokutu do 50.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. h/ a odst. 2/ zákona o přestupcích), právnické osobě nebo podnikateli lze uložit pokutu do výše 200.000,-Kč (§ 58 odst. 1/ a odst. 3/ zákona o obcích)

odloží věc mimo vyhrazené místo - právnické osobě nebo podnikateli lze uložit pokutu do výše 200.000,-Kč (§ 58 odst. 1/ a odst. 3/ zákona o obcích)

znečistí místní komunikaci, její součást nebo příslušenství - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. g/ a odst. 7/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)

poškodí místní komunikaci, její součást nebo příslušenství - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. g/ a odst. 7/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)

bez průtahů neodstraní jím způsobené znečištění nebo poškození místní komunikace - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. j/ a odst. 7/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)

neprodleně alespoň provizorně neoznačí místo znečištění nebo poškození místní komunikace - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. g/ a odst. 7/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)

neprodleně neoznámí vlastníku nebo správci místní komunikace znečištění nebo poškození místní komunikace - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. k/ a odst. 7/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)

užije místní komunikaci v rozporu s § 25 odst. 1) až 7) zákona o pozemních komunikacích, jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání - lze uložit pokutu do 500.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. b/ a odst. 7/ písm. a/, § 42b odst. 1/ písm. b/ a odst. 5/ písm. a/ zákona o pozemních komunikacích)

připojí v rozporu s § 10 odst. 1) a 3) zákona o pozemních komunikacích sousední nemovitost nebo pozemní komunikaci k místní komunikaci nebo upraví takové připojení nebo je zruší - lze uložit pokutu do 300.000,-Kč (§ 42a odst. 1/ písm. f/ a odst. 7/ písm. b/ zákona, § 42b odst. 1/ písm. f/ a odst. 5/ písm. b/ zákona o pozemních komunikacích)
neudrží čistotu a pořádek na svém nebo jím užívaném pozemku tak, že naruší vzhled obce - fyzické osobě lze uložit pokutu do výše 10.000,-Kč, právnické osobě nebo podnikateli lze uložit pokutu do výše 100.000,-Kč (§ 58 odst. 1/ a odst. 2/ zákona o obcích)

úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek - lze uložit pokutu do 15.000,-Kč (§ 50 odst. 1/ písm. b/ a odst. 2/ zákona o přestupcích)

neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci - lze uložit pokutu do 5.000,-Kč (§ 47 odst. 1/ písm. a/ a odst. 2/ zákona o přestupcích).

Vladimíra Tomanová, starostka obce Kadov

Pozn.:

V textu jsou použity zkrácené názvy právních předpisů

zákon o obcích - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon o přestupcích - zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon o pozemních komunikacích - zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

zákon o místních poplatcích - zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon o silničním provozu - zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

silniční zákon - zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

zákon o odpadech - zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů